XI. TASHQI IQTISODIY FAOLIYAT

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra viloyatning tashqi savdo aylanmasi 2023-yilning yanvar-sentabr 1 487,9 mln.AQSh dollarini, jumladan eksport 523,5 mln.AQSh dollarini, import 964,4 mln.AQSh dollarini tashkil etdi.

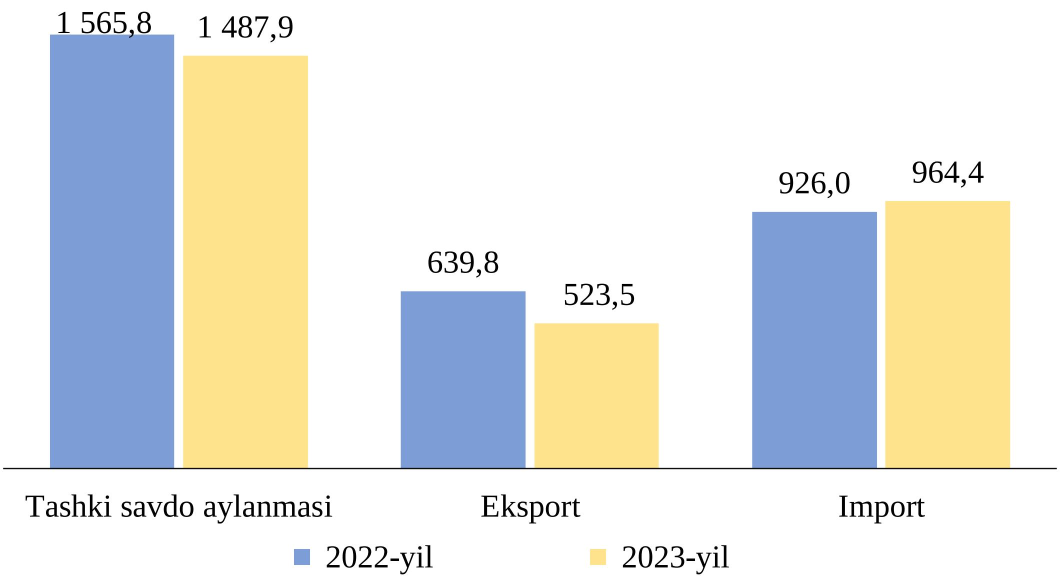

Tashqi savdo aylanmasining saldosi – 440,9 mln.AQSh dollarni, shu jumladan MDH davlatlari bilan – 29,9 mln. AQSh dollarini va boshqa davlatlar bilan – 411,1 mln.AQSh dollarini tashkil etdi.

Viloyatning tashqi savdo aylanmasi

(2023- yilning yanvar–sentabr)

	mln. AQSh dollari	2022-yilning yanvar-sentabr oylariga nisbatan % hisobida	yakunga nisbatan % hisobida
Tashqi savdo aylanmasi	**1 487,9**	**95,0**	**100,0**
MDH davlatlari	715,8	90,2	48,1
boshqa davlatlar	772,1	99,9	51,9
Eksport	**523,5**	**81,8**	**100,0**
MDH davlatlari	343,0	92,5	65,5
boshqa davlatlar	180,5	67,1	34,5
Import	**964,4**	**104,2**	**100,0**
MDH davlatlari	372,8	88,2	38,7
boshqa davlatlar	591,6	117,6	61,3
Saldo	**-440,9**	**x**	**x**
MDH davlatlari	-29,9	x	x
boshqa davlatlar	-591,6	x	x

2023-yil yanvar-sentabr oylari viloyat tashqi savdo aylanmasida MDH va boshqa davlatlarning hajmi va ulushi

(mln. AQSh dollari va %da)

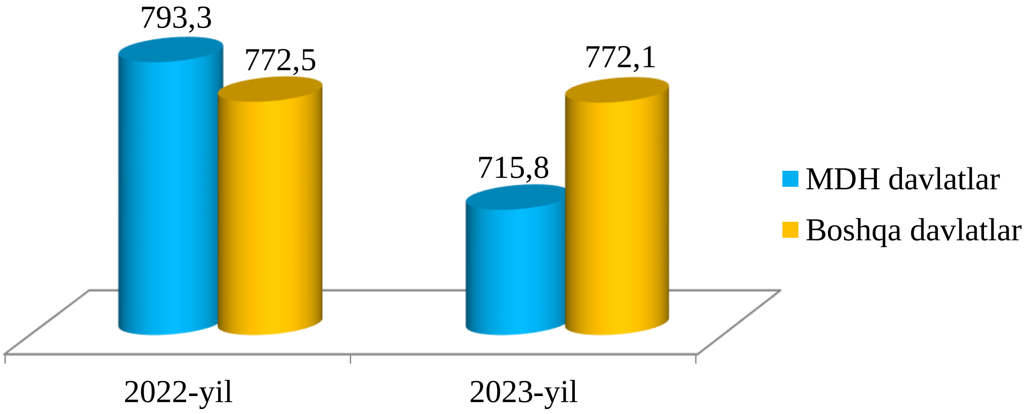

2022-yil yanvar-sentabr

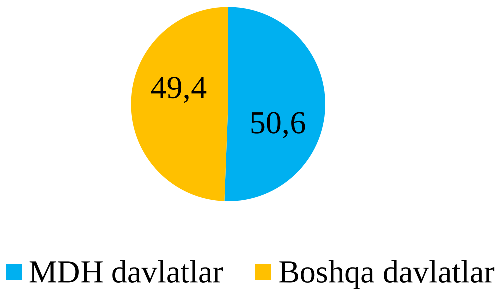

2023-yil yanvar-sentabr

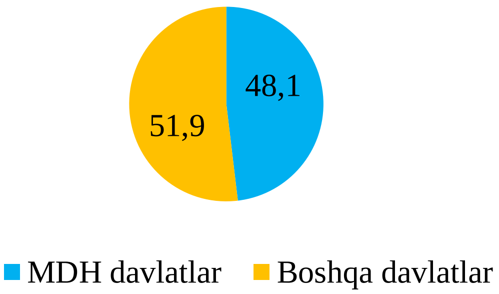

Eksport va importni amalga oshirgan korxonalar soni

(2023-yil yanvar-sentabr holatiga)

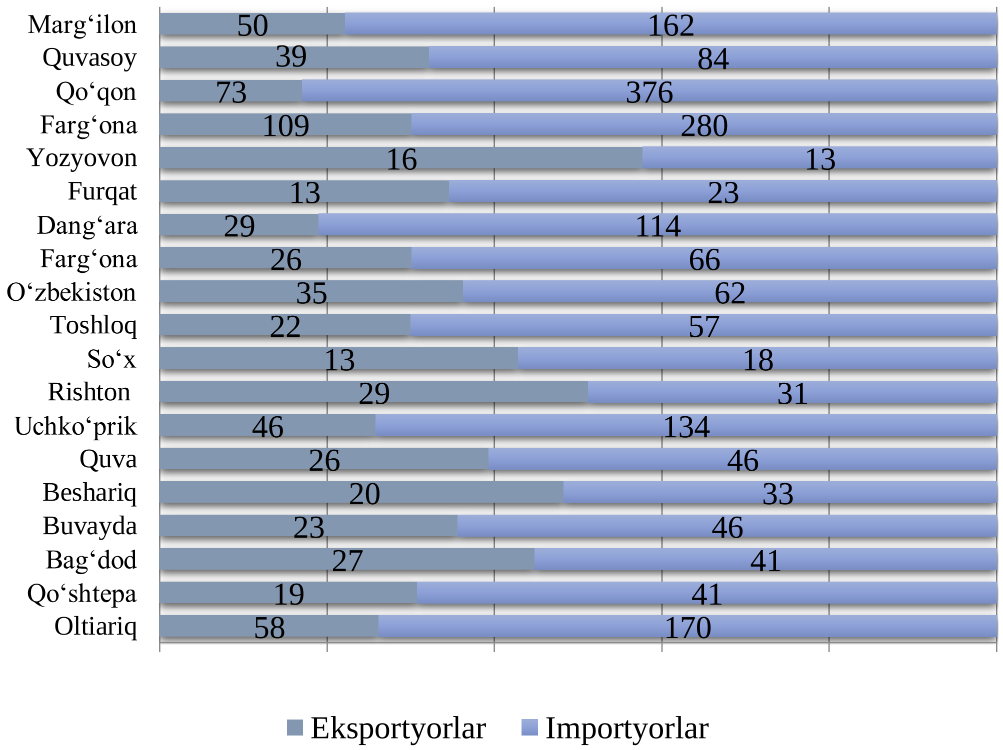

MDH va boshqa davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi

(yanvar-sentabr holatiga,%da)

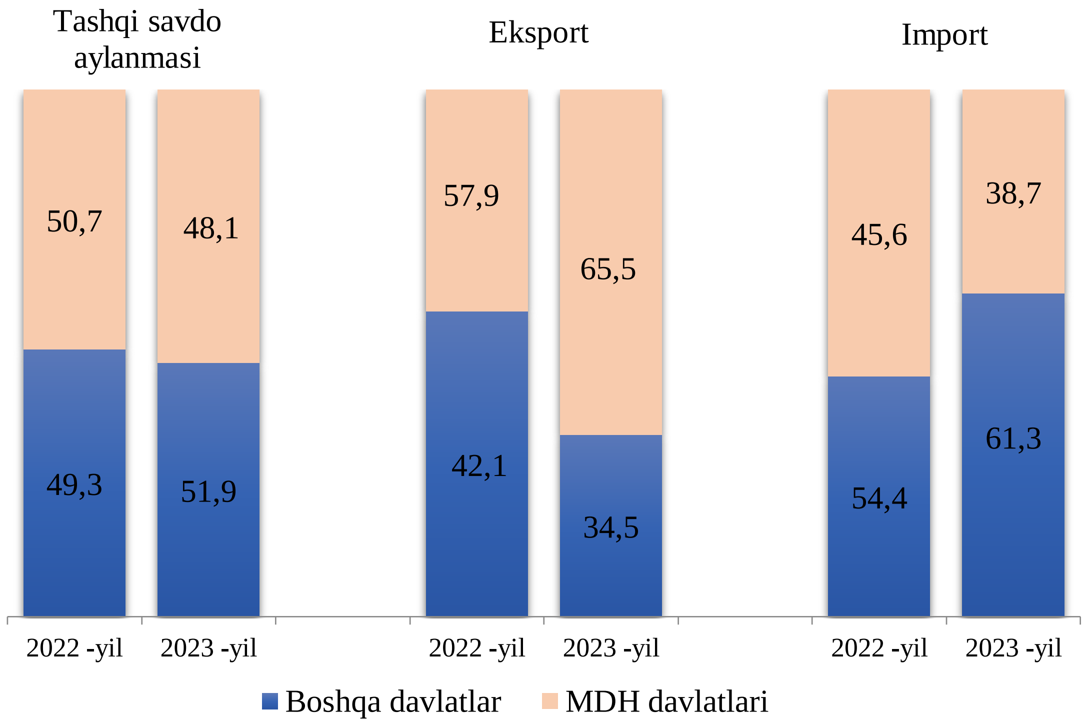

2023- yilning yanvar-sentabr oylarida viloyatda amalga oshirilgan tashqi savdo aylanmasi oʻtgan yilning mos davriga nisbatan 95,0 %ga teng boʻlib, MDH davlatlarining oʻsish sur’ati 90,2 % ni tashkil etgan boʻlsa, boshqa davlatlar 0,1 %ga pasaydi.

Jumladan, jami eksport aylanmasi 81,8 %ni va shundan MDH davlatlari 92,5 %ni tashkil etgan boʻlsa, boshqa davlatlarga 32,9 %ni tashkil etdi.

Jami import aylanmasi 104,2 %ga teng boʻlib, undan MDH davlatlari 88,2 %ni tashkil etgan boʻlsa, boshqa davlatlar 38,7 %ga oʻsdi.

Viloyat tashqi savdo aylanmasining qit’alar boʻyicha taqsimlanishi

(2023-yil yanvar–sentabr mln.AQSh dollari)

	Eksport, mln. AQSh dollari	*Import, mln. AQSh dollari*	*Tashqi savdo aylanmasi*		
			mln. AQSh dollari	*2022-yilning yanvar-sentabr oyiga nisbatan %da*	*jamiga nisbatan %da*
Jami	**523,5**	**964,4**	**1 487,9**	**95,0**	**100,0**
shu jumladan:					
Yevropa	279,5	263,7	543,3	94,2	36,5
Osiyo	241,6	692,1	933,7	96,6	62,8
Amerika	0,8	8,4	9,2	95,8	0,6
Afrika	1,6	0,2	1,7	86,5	0,1

Viloyat rezidentlarining tashqi savdo operatsiyalari asosan Osiyo (jami tovar aylanmasining (60,9 %i), Yevropa (38,4 %i), Amerika (0,6 %i) va Afrika (0,1 %) davlatlari bilan amalga oshirilgan bo‘lib, jami savdo aylanmasining 100,0 %ni tashkil qildi.

Viloyat tashqi savdo aylanmasida nisbatan katta ulushga ega bo‘lgan davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi

(2023- yilning yanvar-sentabr, %da)

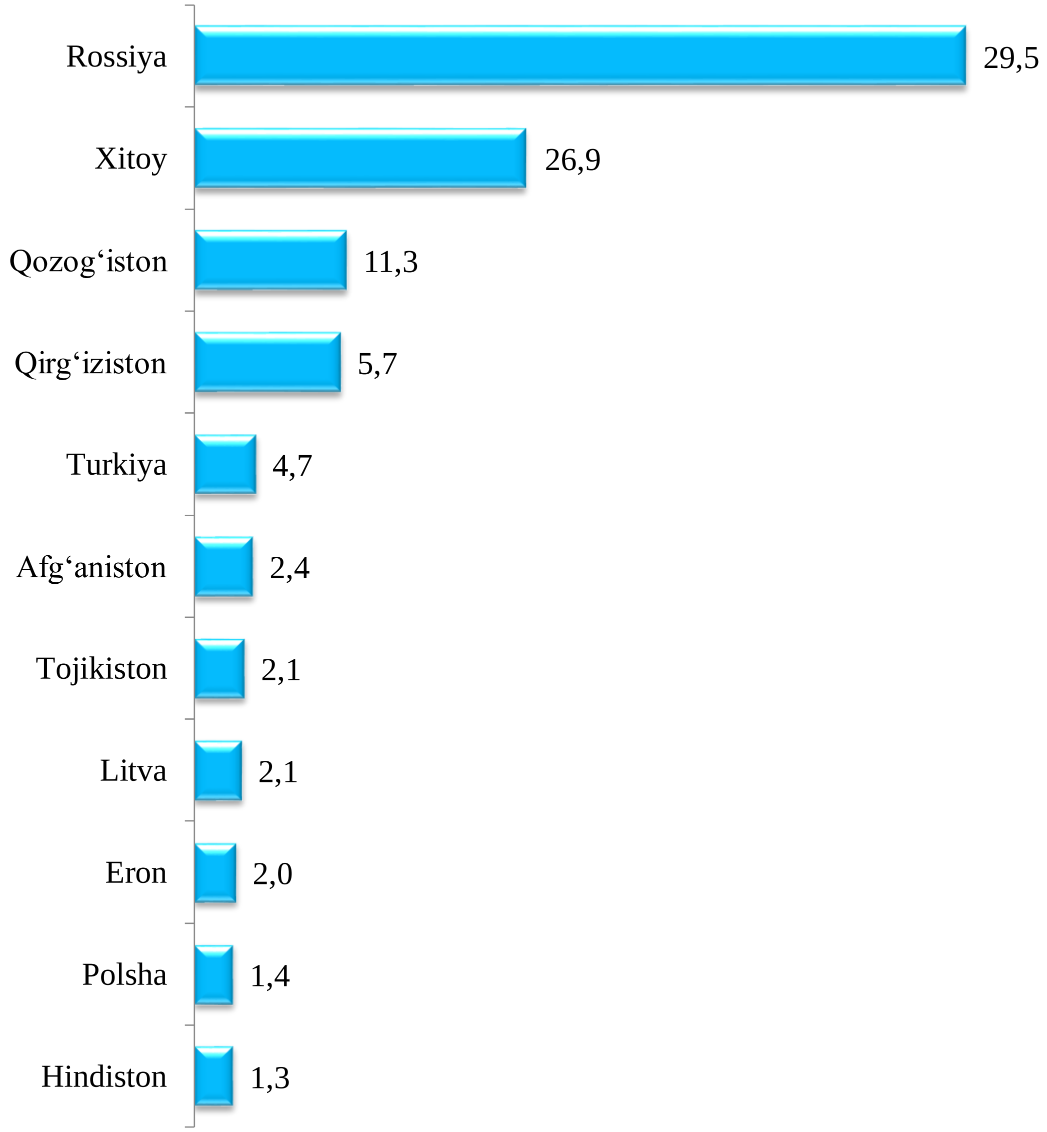

MDH davlatlari orasida Rossiya Federatsiyasi, Qozog‘iston, Qirg‘iziston va Tojikiston davlatlari, tashqi savdo aylanmasida asosiy hamkorlar hisoblanib, ularning jami tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 46,5 %ni tashkil qiladi, boshqa davlatlar orasida Xitoy, Turkiya, Polsha, Afg‘oniston, Eron, Litva, Germaniya va boshqa davlatlari hisoblanadi, va ularning ulushi 53,5 %ni tashkil qiladi.

Viloyat tashqi savdo aylanmasida nisbatan katta ulushga ega bo‘lgan davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi

(2023- yilning yanvar-sentabr)

	mln. AQSh dollari	2022- yilning yanvar-sentabr oyiga nisbatan, % hisobida	viloyat tovar aylanmasidagi ulushi, %hisobida
Xitoy Xalq Respublikasi	438,8	125,7	29,5
Rossiya Federetsiyasi	400,9	89,5	26,9
Qozog‘iston	168,4	89,9	11,3
Qirg‘iziston	85,0	103,7	5,7
Turkiya	70,1	55,1	4,7
Afg‘aniston	35,5	99,7	2,4
Tojikiston	31,4	117,9	2,1
Litva	30,7	191,6	2,1
Eron	29,4	130,3	2,0
Polsha	20,1	58,3	1,4
Hindiston	20,0	83,4	1,3
Koreya Respublikasi	19,3	70,7	1,3
Germaniya	17,8	93,9	1,2
Belarus	17,2	158,5	1,2
Italiya	12,8	121,9	0,9

XSST bo‘yicha eksport va import tarkibi

(2023- yil yanvar-sentabr, mln. AQSh dollarida, o‘sish sur’ati, ulushi %da)

XSST tarkibi	Eksport (mln.AQSh doll.)			Import (mln.AQSh doll.)		
	Jami	O‘tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, % da	Jami	O‘tgan yilga nisbatan, % da	Umumiy hajmga nisbatan, % da
Jami	**523,5**	**81,8**	**100,0**	**964,4**	**104,2**	**100,0**
Shu jumladan						
Oziq-ovqatlar va tirik hayvonlar	220,7	109,9	42,2	156,4	125,4	16,2
Ichimlik va tamaki	1,3	101,5	0,2	1,2	148,4	0,1
Nooziq ovqat xom-ashyochi yoqilg‘idan tashqari	19,0	70,3	3,6	32,2	100,5	3,3
Mineral yoqilg‘i, yog‘lash moylari va shunga o‘xshash mahsulotar	2,6	25,8	0,5	92,4	58,9	9,6
Hayvon va o‘simlik moylari, yog‘lar, mumlar	0,0	12,6	0,0	8,1	2,3 m.	0,9
Kimyoviy vositalar	23,2	60,4	4,4	74,3	146,2	7,7
Sanoat tovarlari	188,6	61,6	36,0	212,6	102,3	22,0
Mashina va transport asbob uskunalari	4,4	87,0	0,8	356,4	111,0	37,0
Turli xil tayyor buyumlar	58,4	134,6	11,2	28,4	107,2	2,9
Xizmatlar	5,3	68,0	1,1	2,4	117,0	0,3

2023- yil yanvar-sentabr oylarida jami eksport hajmi shahar va tumanlar kesmida

(ming AQSh dollari)

	yanvar - sentabr		*O‘sish sur’ati, %da*
	2022- yil	*2023- yil*	
Viloyat bo‘yicha	**639 801,9**	**523 475,9**	**81,8**
tumanlar:			
Oltiariq	78 531,7	99 992,1	127,3
Qo‘shtepa	36 084,0	62 497,9	173,2
Bag‘dod	13 965,9	14 966,6	107,2
Buvayda	18 906,8	11 814,1	62,5
Beshariq	9 472,5	12 404,1	130,9
Quva	26 610,4	26 647,1	100,1
Uchko‘prik	50 489,9	54 071,2	107,1
Rishton	14 771,5	8 776,5	59,4
So‘x	5 791,9	4 713,9	81,4
Toshloq	86 940,0	42 284,9	48,6
O‘zbekiston	9 147,6	13 034,2	142,5
Farg‘ona	32 249,3	11 025,8	34,2
Dang‘ara	13 526,3	16 061,8	118,7
Furqat	3 719,0	5 651,0	152,0
Yozyovon	3 348,4	3 807,3	113,7
shaharlar:			
Farg‘ona	62 569,3	44 030,0	70,4
Qo‘qon	138 853,6	57 486,8	41,4
Quvasoy	21 516,9	17 182,7	79,9
Marg‘ilon	12 766,7	16 207,1	126,9

2023-yil yanvar-sentabr oylarida viloyat eksportida asosiy hamkor davlatlarning ulushi, *(%da)*

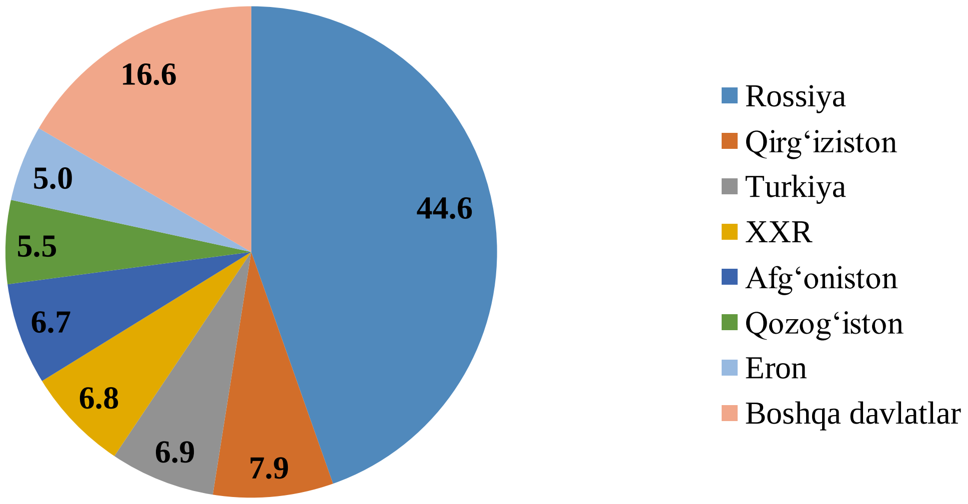

Viloyatdan eksport qilinayotgan tovar va xizmatlarning asosiy qismi Rossiya, Xitoy, Afg‘oniston, Qirg‘iziston, Turkiya, Eron, va Qozog‘iston hissasiga to‘g‘ri kelmoqda. Bu esa umumiy eksport hajmining 83,4 % tashkil qiladi.

2023- yil yanvar-sentabr oylarida jami import hajmi shahar va tumanlar kesmida

(ming AQSh dollari)

	yanvar -sentabr		*O'sish sur'ati, %da*
	2022- yil	***2023- yil***	
Viloyat bo'yicha	**925 967,8**	**964 403,6**	**104,2**
tumanlar:			
Oltiariq	23 911,3	29 390,9	122,9
Qo'shtepa	61 880,1	19 134,3	30,9
Bag'dod	5 481,0	14 427,1	2,6 m.
Buvayda	10 629,8	18 293,9	172,1
Beshariq	36 207,2	48 437,7	133,8
Quva	8 491,9	7 786,6	91,7
Uchko'prik	124 157,6	175 001,7	141,0
Rishton	1 655,3	10 506,8	6,3 m.
So'x	1 096,2	3 426,8	3,1 m.
Toshloq	55 605,5	67 454,8	121,3
O'zbekiston	18 771,8	18 953,6	101,0
Farg'ona	21 464,6	25 707,0	119,8
Dang'ara	27 876,0	33 278,8	119,4
Furqat	14 148,8	7 982,2	56,4
Yozyovon	1 336,5	631,7	47,3
shaharlar:			
Farg'ona	249 076,0	161 754,1	64,9
Qo'qon	172 404,3	227 503,9	132,0
Quvasoy	20 957,4	30 197,3	144,1
Marg'ilon	70 816,5	64 428,3	91,0

2023- yil yanvar-sentabr oylarida viloyat importida asosiy hamkor davlatlar ulushi, *(%da)*

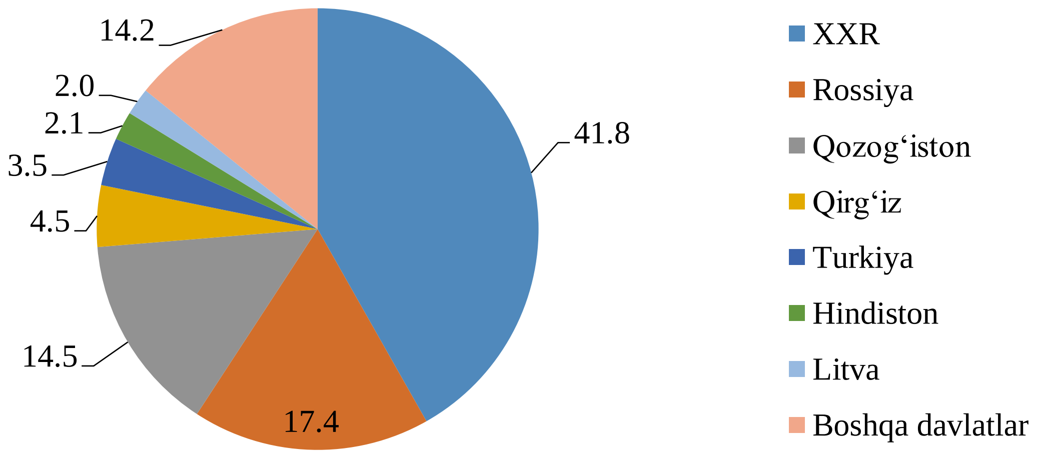

2023- yil yanvar-sentabr oylarida viloyatga 68 dan ortiq xorijiy davlatlardan tovar va xizmatlar importi amalga oshirilgan. Shundan 7 ta eng yirik bo'lgan Rossiya, Xitoy, Qozog'iston, Qirg'iziston, Turkiya, Hindiston va Litva kabi hamkor davlatlarning jami import hajmi 827,6 mln. AQSh dollarga teng. Bu esa umumiy import hajmining 85,8 %ni tashkil qiladi.